

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали ХХІІ наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Мілев Д.Г., аспірант I р.н.

Науковий керівник: Бургаз М.І., к.б.н., доц., Гопцій М.В., к.г.н., ст.викл.

Кафедра гідрології суші

Одеський державний екологічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ВОДНИХ РЕСУРСІВ ТА ГІДРОБІОНТІВ ШТУЧНИХ ВОДОЙМ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Штучні водойми – водні об'єкти, створені людиною (водосховище, став). Вони належать до поверхневих водних об'єктів і призначені для створення запасу води для водопостачання та зрошення, потреб гідроенергетики, судноплавства, розведення риби та водоплавної птиці, рекреації та декоративних цілей.

Гідрологічний режим штучних водойм регулює людина. Наприклад, у водосховищі можна затримати значну частину обсягу води весняного водопілля для її використання під час стояння низьких рівнів у період літньої межени, що дасть змогу працювати турбінам ГЕС, тривати навігації суден, забезпечити водопостачання населених пунктів.

В Україні серед штучних водойм на 2021 є близько 50,8 тисяч ставів та 1 054 водосховища, з яких 7 великих: каскад з 6 водосховищ на р. Дніпрі та Дністровське водосховище на р. Дністрі.

Спостереження за якістю води штучних водойм півдня України показали, що їхній температурний режим залежить від кліматичних умов і характеризується незначною кількістю опадів і порівняно високими літніми температурами.

На зміну гідрохімічного складу води значно впливають відмерлі водні рослини, які внаслідок розпаду значно його змінюють. Погіршують кисневий та хімічний стан води, що приводить до деградації гідро-екосистем штучних водойм, а саме їх хімічного складу і продукційних характеристик кормової бази водойм.

Заростання водною рослинністю, в деяких штучних водоймах, складає до 60%, що затрудняє їх господарське та рибогосподарське використання.

Великі водогосподарські системи з розвинутою мережею відкритих каналів - це не тільки технічні, але і біологічні системи, де необхідно вирішувати багато природозахисних та господарських проблем, в тому числі пов'язаних з рибогосподарським використанням.

Використання біологічних ресурсів природних водойм, а також можливих ресурсів штучних водойм не викликає сумнівів і заперечень. При забиранні величезних мас води з водойм разом з нею, у гідротехнічну мережу заноситься значна кількість гідробіонтів, які у подальшому формують біологічну штучну продукцію таких водойм.

На цих ділянках проходять інтенсивні процеси накопичення органічних відкладень, вторинна евтрофікація, та утворення різних

тваринних популяцій, які поповнюють кормові запаси, що можуть використовуватися іхтіофауною та іншими гідробіонтами.

Риби, споживаючи кормові об'єкти в процесі, дисиміляції розкладають 60-70% органічних речовин, що накопичені у вигляді кормових ресурсів, і тільки 2,5-3,0% цих продуктів засвоюється організмом і йде на побудову органів та збільшення маси риби, поповнення і відновлення енергетичних втрат, що виникають в процесах онтогенезу.

Більше 75% не повністю окислених речовин із фекальними масами надходять знову у водойму, де піддаються мінералізації або засвоюються іншими гідробіонтами, і тільки менше 25%, випадає із круговороту речовин у вигляді важко розкладаємих органічних сполук, поповнюючи запаси детритних донних відкладів.

Таким чином, вивчення структури, функціонування та розвитку екосистем штучних водойм півдня України, в тому числі вивчення динаміки та взаємовідносин популяції домінуючих видів водяних організмів є важливим з практичної точки зору.

Необхідно встановити параметри, які характеризують стан екосистем, вплив біологічних процесів на формування якості води водойм, дослідити роль певних груп гідробіонтів у процесі вторинного забруднення штучних водойм, розробити наукові основи та методи моніторингу, прогнозування стану екосистем штучних водойм в зв'язку зі змінами гідрологічного режиму.

Основна увага при цьому повинна приділятися вивченню наступних компонентів гідроекосистем: фітопланктону, макрофітів, зоопланктону, зообентосу, іхтіофауни. Вирішення цих задач забезпечується застосуванням відповідних методик, які дозволяють об'єктивно оцінити стан екосистеми.

Всі штучні водойми півдня України піддаються значному антропогенному впливу, результатом якого є значне евтрофування. Оскільки всі ці водойми в тій чи іншій мірі використовуються для цілей рибного господарства, важливим є розробка заходів спрямованих на поліпшення їхнього екологічного стану в сучасних умовах.

Список використаної літератури

1. Гребінь В. В., Хільчевський В. К., Сташук В. А. та ін. Водний фонд України. Штучні водойми. Водосховища і ставки / За ред. В. К. Хільчевського, В. В. Гребеня. Київ : Інтерпрес, 2015. 163 с.

2. Хільчевський В. К. Сучасна характеристика поверхневих водних об'єктів України: водотоки та водойми // Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2021. № 1(59). С. 17–27.